НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 52-654-04-35
Дата 19.06.2026 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание правим предложения за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг, № 52-654-01-47, внесен от Константин Проданов и група народни представители на 26.05.2026 г., както следва:

1. В § 3 относно чл. 16б предлагаме:

1.1. В ал. 5 да се създаде т. 4:

„4. да поддържат твърди котировки на място за търговия, поне едно от които е регулиран пазар, по ред и начин, определени в наредбата по чл. 36, ал. 1, когато дистрибуторите са лица по чл. 16а.“

Мотиви: Задължението на първичните дилъри да предоставят твърди котировки при търговията на вторичен пазар ще допринесе за изграждането на по-предвидима и надеждна пазарна среда за инвеститорите – физически лица. Наличието на постоянни твърди котировки осигурява по-добра ценова ориентация, тъй като инвеститорите получават актуална информация за пазарната стойност на притежаваните ДЦК, което подпомага вземането на информирани инвестиционни решения.

С предложението се създава възможност инвеститорът – физическо лице да реализира притежаваните от него държавни ценни книжа преди падежа им, когато възникне необходимост от освобождаване на средства. Гарантираният достъп до вторичен пазар с активното участие на маркет мейкъри повишава привлекателността на ДЦК като инвестиционен инструмент за индивидуалните инвеститори.

1.2. Алинея 11 да се измени така:

„(11) Придобиването, регистрирането, изплащането и търговията с държавни ценни книжа по ал. 1 се вписват по сметки на физическите лица, водени в централния регистър на ценни книжа, освен когато публичното предлагане на държавни ценни книжа по ал. 1 се организира чрез аукциони или други процедури за продажба, организирани от Българската народна банка. Редът и условия за придобиването, регистрирането, изплащането и търговията с държавни ценни книжа по ал. 1 се определят в наредбата по чл. 36, ал. 1.“

Мотиви:

В страната е изградена нормативно регламентирана и технологично обезпечена система за регистрация и отчитане на собствеността върху финансови инструменти чрез централизирания регистър на ценни книжа, воден от „Централен депозитар“ АД на основание чл. 127а, ал. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа. В рамките на тази система се поддържа информация за притежаваните финансови инструменти, като собствеността се проследява до крайния притежател на съответния финансов актив.

Предвид наличната инфраструктура и изградените процеси по регистрация, сетълмент и отчитане на финансови инструменти, предложението цели да осигури използването на вече функциониращи механизми, без да създава необходимост от изграждане на паралелни системи или ангажиране на допълнителен ресурс и административен капацитет от страна на Българската народна банка.

Доколкото към настоящия момент БНБ поддържа системите за регистрация и управление на държавния дълг, но не води индивидуални сметки „до краен клиент“ за притежателите на държавни ценни книжа, използването на наличните регистри и информационни връзки между БНБ и „Централен депозитар“ АД представлява ефективен подход за осигуряване на единно и надеждно отчитане на собствеността върху притежаваните от физически лица държавни ценни книжа.

По този начин се постига баланс между необходимостта от адекватна регистърна отчетност на притежаваните от физически лица държавни ценни книжа и принципа за ефективно използване на вече съществуващите публични ресурси и системи. Предложението не води до дублиране на функции между институциите, а създава условия за по-добра координация и интегриране на наличната инфраструктура, което допринася за повишаване на прозрачността, сигурността и ефективността на пазара на държавни ценни книжа.

1.3. В ал. 13 накрая се добавя „включително чрез информационна система за продажба на държавни ценни книжа за инвеститори – физически лица“.

Мотиви:

Изрично се посочва един от възможните начини за придобиване на държавни ценни книжа по ал. 1 от инвеститори – физически лица.

1.4. Алинея 14 да се измени така:

„(14) Министерството на финансите създава и поддържа информационна система за продажба на държавни ценни книжа за инвеститори - физически лица. Подлежащите на вписване обстоятелства, условията и редът за водене, поддържане, обмен на данни и ползване на информационната система по изречение първо се определят с наредба на министъра на финансите.“

Мотиви: Предложението се отнася до създаването и поддържането на информационната система от министъра на финансите. Чрез създаването и използването на информационна система за директна дистрибуция на държавни ценни книжа за инвеститори – физически лица се постига лесен и бърз достъп на гражданите за инвестиране в ДЦК и може да се постигне максимално широко разпространение на ДЦК сред гражданите.

2. В § 1, т. 7, буква „б“ от допълнителните разпоредби, след думите „първични дилъри на държавни ценни книжа“ се добавя „избор на дистрибутори на държавни ценни книжа“.

3. В § 16 от преходните и заключителните разпореди към законопроекта предлагаме да се създадат ал. 4 и 5:

„(4) В срок до 6 месеца срок от влизането в сила на този закон министърът на финансите издава наредбата по чл. 16б, ал. 14.

(5) В срок до 9 месеца от приемането на наредбата по чл. 16б, ал. 14 министърът на финансите създава информационната система за продажба на държавни ценни книжа за инвеститори - физически лица.“

Мотиви: С предложението се цели да се осигури своевременно и ефективно предоставяне на възможност на българските граждани – физически лица, да инвестират в държавни ценни книжа чрез създаване на необходимата правна рамка и практическа организация за изграждане и

поддържане на платформата по чл. 16б, ал. 14. Доколкото платформата представлява ключов елемент за осигуряване на реален, лесен и достъпен канал за участие на гражданите на пазара на държавен дълг, определянето на срок има за цел да гарантира предвидимост и последователност в процеса по реализация на новия механизъм, като същевременно създава необходимата организационна рамка за координиране на действията между компетентните институции и организации.

Вносители: Константин Проданов,